

ประกาศกระทรวงพาณิชย์

เรื่อง กำหนดชนิด และลักษณะของมาตรวัดปริมาตรน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเติม
รายละเอียดของวัสดุที่ใช้ผลิต อัตราเผื่อเหลือเผื่อขาด และอายุการรับรอง

เพื่อให้การกำหนดชนิดและลักษณะของมาตรวัดปริมาตรน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเติมเกิดความชัดเจนและมีมาตรฐาน ส่งผลให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขาย คณะกรรมการชั่งตวงวัด จึงมีมติในคราวประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบให้กำหนดชนิดและลักษณะของมาตรวัดปริมาตรน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเติม รายละเอียดของวัสดุที่ใช้ผลิต อัตราเผื่อเหลือเผื่อขาด และอายุการรับรอง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ มาตรา ๘ วรรคสอง มาตรา ๑๖ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติมาตรวัด พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติมาตรวัด พ.ศ. ๒๕๕๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์โดยคำแนะนำของคณะกรรมการชั่งตวงวัด ออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“ของเหลว” (Liquids to be measured) หมายความว่า น้ำมันเชื้อเพลิง

“สภาวะทำงานปกติ” (Rated Operating Conditions) หมายความว่า สภาวะที่การใช้งานของมาตรวัดยังคงให้ผลถูกต้องอยู่ในค่าอัตราเผื่อเหลือเผื่อขาด เช่น ชนิดของของเหลว ความหนาแน่นของของเหลว ความหนืดของของเหลว อุณหภูมิและความดันของของเหลว รวมทั้งข้อกำหนดอื่น ๆ ที่มีผลต่อการทำงานของมาตรวัด

“สภาวะพื้นฐาน” (Base conditions) หมายความว่า สภาวะของของเหลวที่ถูกวัดซึ่งปริมาตรของของเหลวที่วัดได้ถูกแปลงค่าไปยังสภาวะนั้น ๆ ได้แก่ อุณหภูมิพื้นฐาน และความดันพื้นฐาน โดยกำหนดให้อุณหภูมิพื้นฐานเป็น ๐ องศาเซลเซียส ๑๕ องศาเซลเซียส ๒๐ องศาเซลเซียส หรือ ๓๐ องศาเซลเซียส และความดันพื้นฐานเป็น ๑๐๑.๓๒๕ กิโลพาสคัล

“สภาวะขณะวัด” (Metering conditions) หมายความว่า สภาวะของของเหลว ซึ่งถูกวัดปริมาตรขณะนั้น ได้แก่ อุณหภูมิและความดันของของเหลว ขณะทำการวัดปริมาตร

“ระบบการวัดปริมาตรน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเติม” หมายความว่า ระบบที่ประกอบด้วยมาตรวัดปริมาตรน้ำมันเชื้อเพลิง อุปกรณ์ควบ และอุปกรณ์เสริม

“อุปกรณ์ควบ” (Ancillary Device) หมายความว่า อุปกรณ์ใช้งานพิเศษเฉพาะที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผลของการวัด เช่น ส่วนตั้งศูนย์ ส่วนพิมพ์ค่า ส่วนแสดงราคา ส่วนแสดงผลรวม ส่วนแปลงค่า หรือส่วนตั้งปริมาณจ่ายล่วงหน้า

“อุปกรณ์เสริม” (Associated Device) หมายความว่า ส่วนหรืออุปกรณ์ที่นอกเหนือจากอุปกรณ์ควบที่จำเป็นต้องใช้เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นในผลการวัดอย่างถูกต้อง หรือมุ่งใช้เพื่อช่วยในการดำเนินการในการวัดสะดวกยิ่งขึ้น หรือเป็นอุปกรณ์ที่มีผลกระทบต่อความแม่นยำในการวัด เช่น เครื่องกำเนิดไอ ไส้กรอง ปัมป์ วาล์ว หรือท่อ

“ส่วนตั้งศูนย์” (Zero Setting Devices) หมายความว่า ส่วนที่ใช้ปรับให้มาตรวัดแสดงค่าเป็นศูนย์

“ส่วนแสดงค่า” (Indicating Devices) หมายความว่า ส่วนของมาตรวัดที่ใช้แสดงค่าปริมาณของสิ่งที่วัด

“ค่าชั้นหมายมาตรา” (Principal Scale Marks) หมายความว่า ค่าที่แสดงเป็นหน่วยของปริมาณของความแตกต่างระหว่างค่าที่แสดง ๒ ค่าที่ต่อเนื่องกัน

“อัตราการไหล” (Flowrate : Q) หมายความว่า ปริมาณของของเหลวที่ไหลผ่านมาตรวัดต่อหนึ่งหน่วยเวลา

“อัตราการไหลสูงสุด” (Maximum Flowrate : $Q_{\max}$) หมายความว่า อัตราการไหลสูงสุดที่มาตรวัดสามารถทำงานได้ โดยไม่เกิดความเสียหายกับตัวมาตรวัดและความคลาดเคลื่อนของการวัด ปริมาตรของมาตรวัดไม่เกินไปกว่าอัตราเพื่อหล่อเพื่อขนาดที่กำหนด

“อัตราการไหลต่ำสุด” (Minimum Flowrate : $Q_{\min}$) หมายความว่า อัตราการไหลต่ำสุดที่มาตรวัดสามารถทำงานได้ โดยความคลาดเคลื่อนของมาตรวัดไม่เกินไปกว่าอัตราเพื่อหล่อเพื่อขนาดที่กำหนด

“อัตราเพื่อหล่อเพื่อขาด” (Maximum Permissible Errors : MPE) หมายความว่า ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้ได้สูงสุดของมาตรวัดนั้น ๆ

ลักษณะ ๑

เครื่องวัดที่อยู่ในบังคับแห่งพระราชบัญญัติมาตราชั่งตวงวัด พ.ศ. ๒๕๔๒

ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติมาตราชั่งตวงวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗

ข้อ ๓ ให้มาตรวัดปริมาตรน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเติมเพื่อใช้ในการขายปลีก โดยมีถังสำรองน้ำมันเชื้อเพลิง ขนาดไม่เกิน ๔๐๐ ลิตร เป็นเครื่องวัดที่อยู่ในบังคับแห่งพระราชบัญญัติมาตราชั่งตวงวัด พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติมาตราชั่งตวงวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗

มาตรวัดปริมาตรน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเติม คือ เครื่องมือที่ได้รับการออกแบบเพื่อใช้วัดและส่งจ่ายของเหลวโดยปริมาตร และมีส่วนแสดงค่าเพื่อแสดงผลการวัด โดยวัดและส่งจ่ายของเหลว

จากถังบรรจุของเหลว ขนาดไม่เกิน ๔๐๐ ลิตร หลังจากจ่ายเงินผ่านเครื่องหยอดเหรียญ สอดธนบัตร หรือบัตรเครดิต โดยไม่ผ่านผู้ครอบครองมาตรวัด

ลักษณะ ๒

ลักษณะ รายละเอียดวัสดุที่ใช้ผลิต อัตราเพื่อเหลือเผื่อขาด และอายุการรับรอง

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๔ มาตรวัดปริมาตรน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเต็ม ที่ใช้ในการซื้อขาย หรือแลกเปลี่ยนสินค้ากับผู้อื่น หรือการให้บริการวัด หรือการใช้มาตรวัดเพื่อประโยชน์ในการคำนวณค่าตอบแทน ค่าภาษีอากรและค่าธรรมเนียม ต้องมีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

ผู้ใดประสงค์จะผลิตหรือนำเข้ามาตรวัดที่มีลักษณะแตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ต้องผ่านการตรวจสอบจากสำนักงานกลางก่อน หากผลการตรวจสอบปรากฏว่าลักษณะของมาตรวัดดังกล่าวมีมาตรฐานไม่แตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ และรัฐมนตรีเห็นชอบแล้ว ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ให้คำรับรองมาตรวัดดังกล่าวได้

ข้อ ๕ มาตรวัดปริมาตรน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเต็ม ต้องทำให้ถาวรและไม่เป็นเครื่องมือของการฉ้อโกงได้สะดวก

มาตรวัดปริมาตรน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเต็ม ต้องทำด้วยวัสดุที่ดี มีการออกแบบและสร้างขึ้นในลักษณะที่เมื่อใช้งานอย่างปกติธรรมดาแล้วต้องมีความถูกต้องอยู่เสมอ ส่วนประกอบของมาตรวัดต้องทำงานได้อย่างต่อเนื่อง ไม่ชำรุด โค้งงอ หรือผิดเพี้ยนไปจากเดิม จนทำให้มีผลต่อความถูกต้องของมาตรวัด ในกรณีที่มีการปรับแต่งมาตรวัด มาตรวัดซึ่งปรับแต่งแล้วต้องรักษาสภาพความถูกต้องได้อย่างเหมาะสม

ในกรณีที่จำเป็น สำนักงานกลางอาจทำการทดสอบต้นแบบของมาตรวัดตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประกาศกำหนดก็ได้

ข้อ ๖ มาตรวัดปริมาตรน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเต็ม ต้องแสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้ไว้บนเครื่อง โดยต้องทำให้อ่านง่าย ชัดเจน และลบเลือนยาก

(๑) ชื่อ หรือเครื่องหมายการค้าของผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้ขาย

(๒) รุ่นซึ่งระบุแบบของเครื่อง

(๓) เลขลำดับประจำเครื่องที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับส่วนประกอบที่แยกออกจากมาตรวัด ซึ่งจำเป็นต่อการวัด และไม่มีผลกระทบต่อความถูกต้องของการวัดนั้น หรือมาตรวัดซึ่งโดยสภาพไม่สามารถแสดงรายละเอียดดังกล่าวได้ หรือเมื่อแสดงแล้วจะทำให้เกิดความเสียหายแก่มาตรวัดนั้น

ข้อ ๗ ความเที่ยงของมาตรวัดปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเติม ต้องอยู่ภายในอัตราเผื่อเหลือเผื่อขาดที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

อัตราเผื่อเหลือเผื่อขาดสำหรับการให้คำรับรองขั้นแรกและการให้คำรับรองชั้นหลัง ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๗

อัตราเผื่อเหลือเผื่อขาดสำหรับการตรวจสอบมาตรวัดที่ใช้งานแล้ว ให้เป็นสองเท่าของอัตราเผื่อเหลือเผื่อขาดสำหรับการให้คำรับรองขั้นแรก

ข้อ ๘ มาตรวัดปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเติม ต้องมีส่วนแสดงค่าปริมาณที่วัดที่เหมาะสมและมีจำนวนเพียงพอกับการใช้งาน

ข้อ ๙ การแสดงค่าของมาตรวัดปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเติม ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) การแสดงค่าแบบดิจิทัล

(ก) การแสดงค่าไม่ว่าจะใช้ตัวเลข ตัวอักษร หรือสัญลักษณ์อื่นใดมาประกอบกันหรือไม่ก็ตาม ต้องไม่ทำให้เกิดความสับสนในการอ่านค่า

(ข) ถ้ามีส่วนแสดงค่าหลายแห่ง ทุกแห่งต้องแสดงค่าถูกต้องตรงกัน

(ค) ถ้ามีส่วนพิมพ์ค่า ค่าที่พิมพ์ต้องถูกต้องตรงกับค่าที่แสดง

(๒) การแสดงค่าของมาตรวัดที่คำนวณราคาได้ จำนวนเงินต้องมีความถูกต้องสอดคล้องกับปริมาณการวัดที่แสดง

ข้อ ๑๐ เครื่องหมายของบรรดาตัวควบคุมการทำงาน ส่วนแสดงค่าและอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งสวิตช์ของมาตรวัดปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเติม ต้องทำให้อ่านง่าย ชัดเจน และลบลื่อนยาก

ข้อ ๑๑ มาตรวัดปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเติม ต้องมีที่สำหรับผนึก เพื่อป้องกันการปรับเปลี่ยนแก้ไขภายหลังการตรวจรับรองแล้ว ซึ่งจะทำให้การแก้ไข ดัดแปลง หรือซ่อมแซมมาตรวัดนั้นได้ก็ต่อเมื่อต้องทำลายผนึกก่อน

ข้อ ๑๒ หากมีโปรแกรมที่ใช้กับมาตรวัดปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเติม และโปรแกรมดังกล่าวมีผลต่อความเที่ยงของมาตรวัด

(๑) โปรแกรมดังกล่าวต้องไม่ทำให้ความเที่ยงของมาตรวัดคลาดเคลื่อนเกินอัตราเผื่อเหลือเผื่อขาดหรือแสดงค่า พิมพ์ค่า คำนวณหรือบันทึกค่าผลการวัดคลาดเคลื่อนเกินอัตราเผื่อเหลือเผื่อขาดหลังจากตรวจสอบให้คำรับรอง และต้องจัดให้มีวิธีการป้องกันการแก้ไขหรือปรับแต่งหรือดัดแปลงโปรแกรมด้วยวิธีผนึกทางกล (mechanical seal) หรือวิธีผนึกทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic seal เช่น Audit trail) หรือทั้งสองวิธีควบคู่กัน

(๒) ผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับเครื่องวัดหรือผู้ครอบครอง ต้องแสดงชื่อ รุ่น และหมายเลขประจำโปรแกรม (Software Identification) บนส่วนแสดงค่า และหรือส่วนบันทึกค่าทุกครั้งที่มีการเปิดมาตรวัด หรือสามารถเรียกดูได้เมื่อผู้ใช้งานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องต้องการ

(๓) ผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับเครื่องวัดหรือผู้ครอบครอง ต้องจัดทำคู่มือการใช้งานโปรแกรมให้ครบถ้วนตามการใช้งานมาตรฐาน และต้องแสดงให้เห็นพนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายตรวจชั่งตวงวัดตรวจสอบได้เสมอ

สำหรับโปรแกรมที่ใช้งานในส่วนต่อขยายเพิ่มเติมออกไปจากมาตรฐาน ผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับเครื่องวัดหรือผู้ครอบครอง ต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งชื่อ รุ่น หมายเลขประจำโปรแกรม (Software Identification) พร้อมเจ้าของผลิตภัณฑ์โปรแกรม ตลอดจนรายละเอียดต่าง ๆ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานกลางหรือสำนักงานสาขา ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ติดตั้งเสร็จ

(๒) แสดงชื่อ รุ่น และหมายเลขประจำโปรแกรม (Software Identification) และข้อมูลที่จำเป็นบนเครื่องมืออุปกรณ์ส่วนต่อขยายอย่างชัดเจน ละเอียดได้ยาก

หมวด ๒

มาตรวัดปริมาตรน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเติม

ข้อ ๑๓ ระบบการวัดปริมาตรน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเติม ต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) ประกอบด้วยเครื่องหยอดเหรียญ สอดธนบัตรหรือบัตรเครดิต หรือใช้วิธีกำหนดจำนวนเงินและหรือปริมาตรส่งจ่ายล่วงหน้า ต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(ก) มีส่วนแสดงค่าจำนวนเงินทั้งหมดที่มาตรวัดได้รับในการจ่ายน้ำมันแต่ละครั้งไว้บนตัวเครื่องในบริเวณที่สามารถอ่านได้ง่ายและมองเห็นได้ชัดเจน

(ข) มีระบบควบคุมหรือกลไกการหยุดการส่งจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงล่วงหน้าติดอยู่กับตัวมาตรวัด

(๒) มีถังสำรองบรรจุของเหลวสำหรับจ่ายภายในตู้จ่าย

(๓) ทำการส่งจ่ายด้วยอัตราการไหลสูงสุดไม่เกิน ๒๐ ลิตรต่อนาที

(๔) ระบบการวัดปริมาตรน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเติม ต้องมีส่วนตั้งศูนย์สำหรับส่วนแสดงค่าปริมาตรและส่วนแสดงราคา

(๕) ห้ามทำการสูบจ่ายของเหลวโดยใช้อุปกรณ์ที่ทำให้เกิดแรงดันอากาศภายในถังน้ำมันเชื้อเพลิง

(๖) มาตรวัดปริมาตรน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเติม ต้องใช้ให้ตรงกับชนิดของเหลวที่ระบุไว้ในรายละเอียดที่ต้องแสดงตามข้อ ๑๘

(๗) ติดตั้งระบบสายกราวด์เมื่อติดตั้งพร้อมใช้งาน

(๘) ถ้าระบบการวัดปริมาตรน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเติมมีระบบคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์เสริมต่อพ่วงโดยผ่านอุปกรณ์เชื่อมต่อสัญญาณภายนอก ระบบคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์เสริมนั้นต้องไม่ทำให้ผลการวัดและข้อมูลการวัดผิดไป และต้องไม่สามารถส่งคำสั่งหรือข้อมูลเข้าระบบการวัด

ปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเติม ซึ่งทำให้มาตรวัดแสดงค่า พิมพ์ค่า คำนวณหรือบันทึกค่าผลการวัด ผิดไปจากขณะที่ไม่มีอุปกรณ์ดังกล่าวเชื่อมต่ออยู่กับระบบการวัดปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเติม และต้องปิดผนึกอุปกรณ์เชื่อมต่อสัญญาณภายนอกดังกล่าวด้วย

(๙) ต้องได้รับการออกแบบผลิตและใช้งานด้วยวัตถุประสงค์เพื่อใช้วัดปริมาณซื้อขายของเหลว ด้วยมาตรวัดปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเติมเพียงอย่างเดียวเท่านั้น

ข้อ ๑๔ ส่วนแสดงค่าและส่วนพิมพ์ค่าของมาตรวัดปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเติม ต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องมีส่วนแสดงค่าหลัก

(๒) ส่วนแสดงค่าต้องแสดงชื่อหรือสัญลักษณ์ของหน่วยที่ใช้ในการวัด ค่าขึ้นหมายมาตรา ให้แสดงเป็นค่า ๑×๑๐^k ๒×๑๐^k หรือ ๕×๑๐^k โดยที่ k เป็นเลขจำนวนเต็มบวก จำนวนเต็มลบ หรือศูนย์

(๓) ส่วนแสดงค่าแบบดิจิทัล

(ก) ต้องแสดงผลการวัดอย่างต่อเนื่องในขณะที่ทำการวัดปริมาณของของเหลวเพื่อการซื้อขาย

(ข) ปริมาตรของค่าขึ้นหมายมาตรละเอียดต่ำสุดของส่วนแสดงค่า ต้องมีค่าไม่เกิน ๑๐ มิลลิลิตร

(ค) ในกรณีที่มีการเปิดใช้มาตรวัด ส่วนแสดงค่าต้องแสดงสัญลักษณ์ต่าง ๆ ทั้งหมดที่สามารถแสดงได้

(๔) ส่วนตั้งศูนย์สำหรับส่วนแสดงค่าปริมาตร

(ก) ส่วนตั้งศูนย์ สามารถปรับด้วยมือหรือด้วยระบบอัตโนมัติก็ได้

(ข) เมื่อเริ่มทำการตั้งศูนย์ ส่วนแสดงค่าปริมาตรต้องแสดงผลไม่แตกต่างไปจากผลการวัดที่ปรากฏอยู่เดิม และจะแสดงค่าศูนย์เมื่อการตั้งศูนย์เสร็จสมบูรณ์

(ค) ส่วนตั้งศูนย์ต้องไม่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ต่อผลการวัด เว้นแต่การเปลี่ยนไปแสดงค่าศูนย์

(ง) ในขณะที่ทำการวัด ต้องไม่มีวิธีการใดที่สามารถปรับส่วนแสดงค่าปริมาตรให้แสดงค่าเป็นศูนย์ได้

(จ) ในกรณีที่เป็นส่วนแสดงค่าแบบดิจิทัล การแสดงค่าปริมาตรหลังจากการตั้งศูนย์ ต้องไม่มีความคลาดเคลื่อนและต้องแสดงค่าเป็นศูนย์เท่านั้น

(๕) ก่อนทำการส่งจ่าย ส่วนแสดงค่าปริมาตรและส่วนแสดงราคาซื้อขายรวมต้องแสดงค่าศูนย์ และเมื่อเริ่มทำการส่งจ่าย ส่วนแสดงค่าปริมาตรและส่วนแสดงราคาซื้อขายรวมต้องแสดงปริมาณการส่งจ่ายขณะนั้นบนส่วนแสดงค่า

(๖) ระบบการวัดปริมาตรน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเติมที่มีหลายระบบและใช้ส่วนแสดงค่าร่วมกัน ส่วนแสดงค่าต้องแสดงค่าปริมาตรได้เพียงระบบเดียวเท่านั้น

(๗) เมื่อแหล่งพลังงานไฟฟ้าขัดข้อง ทำให้การทำงานของระบบการวัดปริมาตรน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเติมล้มเหลว มาตรการวัดปริมาตรของเหลวประเภทจ่ายก่อนเติม ต้องแสดงค่าผลการวัดค่าปริมาตรและราคาซื้อขายรวมต่อไปได้น้อย ๕ นาที

(๘) ส่วนคำนวณราคา

(ก) มาตรการวัดที่คำนวณราคาได้ต้องแสดงราคาต่อหน่วยอย่างถูกต้องตรงตามชนิดของผลิตภัณฑ์ก่อนทำการส่งจ่ายทุกครั้ง

(ข) ต้องคำนวณราคาทั้งหมดตามราคาต่อหน่วยของการซื้อขายในแต่ละครั้งขณะทำการวัด

(ค) การแสดงราคาซื้อขายรวมตามปริมาตรส่งจ่ายใด ๆ ต้องแสดงค่าได้เที่ยงตรง โดยมีความคลาดเคลื่อนฝ่ายมากหรือฝ่ายน้อยไม่เกินผลคูณของ ๐.๐๑ ลิตรกับราคาต่อหน่วย

(ง) การแสดงราคาต่อหน่วย ในกรณีที่มาตรวัดแต่ละเครื่องใช้วัดปริมาตรส่งจ่ายของผลิตภัณฑ์แตกต่างกัน แต่ใช้ส่วนแสดงค่าชุดเดียวกัน ก่อนทำการวัดปริมาตรส่งจ่ายของผลิตภัณฑ์ใด ในแต่ละครั้ง ส่วนแสดงค่าต้องแสดงราคาต่อหน่วยของผลิตภัณฑ์นั้น และในขณะที่ทำการวัดต้องไม่มีวิธีการใดที่สามารถปรับเปลี่ยนการแสดงราคาต่อหน่วยได้

(จ) การแสดงปริมาตรรวมและราคาซื้อขายรวม สำหรับการซื้อขายครั้งหนึ่ง ๆ เมื่อการวัดปริมาตรส่งจ่ายเสร็จสิ้นลง ส่วนแสดงค่าต้องแสดงปริมาตรส่งจ่ายรวมและราคาซื้อขายรวมเป็นเวลาน้อย ๕ นาที หรือจนกระทั่งมีการซื้อขายครั้งต่อไป

(ฉ) ในกรณีที่มีส่วนพิมพ์ค่าประกอบเข้ากับอุปกรณ์ส่งจ่ายน้ำมัน การพิมพ์ข้อมูลการส่งจ่ายผลิตภัณฑ์ต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

๑) ปริมาตรส่งจ่ายทั้งหมด

๒) ราคาต่อหน่วย

๓) ราคาซื้อขายรวม

๔) ชนิดของผลิตภัณฑ์ เช่น ชื่อ สัญลักษณ์ อักษรย่อ หรือเลขรหัส

ข้อ ๑๕ ระบบมาตรวัดปริมาตรน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเติม ต้องมีอุปกรณ์ควบและอุปกรณ์เสริมที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) เครื่องกักจัดไอหรืออากาศ หรือวิธีการอัตโนมัติอื่นที่ป้องกันไม่ให้ไอหรืออากาศผ่านเข้าไปในมาตรวัดขณะทำการวัด

(๒) วาล์วป้องกันการไหลย้อนกลับหรือวิธีการป้องกันการไหลย้อนกลับใด ๆ ไม่ให้ของเหลวไหลย้อนกลับสู่มาตรวัดอีก

(๓) กลไกการหยุดการส่งจ่าย

(ก) ต้องสามารถหยุดการส่งจ่ายได้แม่นยำ และในกรณีที่มาตรวัดสามารถตั้งค่าล่วงหน้าได้ เมื่อหยุดการส่งจ่าย ส่วนแสดงค่าต้องแสดงราคาซื้อขายรวมตรงกับค่าที่ได้ตั้งไว้ล่วงหน้า

(ข) ส่วนกำหนดการหยุดต้องทำให้กลไกการหยุดสามารถปรับระยะเวลาการหยุดได้ เพื่อให้ปริมาตรส่งจ่ายอยู่ในขอบเขตที่กำหนด

(๔) ส่วนวัดระดับของของเหลวภายในถังเก็บ เมื่อระดับของของเหลวลดต่ำลงจนมีผลต่อความแม่นยำของการวัด ระบบมาตรวัดปริมาตรน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเดิมต้องหยุดทำงานได้โดยอัตโนมัติ หรือมีสัญญาณเตือนที่เห็นได้ชัดเจน พร้อมหยุดการส่งจ่ายของเหลว

ข้อ ๑๖ ท่อส่งจ่ายและวาล์วของระบบมาตรวัดปริมาตรน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเดิม ต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องไม่ทำให้ของเหลวที่วัดปริมาตรแล้วเกิดการเบี่ยงเบนออกจากห้องวัดหรือท่อส่งจ่ายได้

(๒) ในกรณีที่มีการติดตั้งท่อส่งจ่ายสองทางขึ้นไป ต้องมีวิธีการอัตโนมัติเพื่อให้

(ก) ในขณะทำการส่งจ่าย ของเหลวต้องไหลออกจากทางส่งจ่ายได้เพียงทางเดียวเท่านั้น

(ข) อุปกรณ์ที่ใช้ควบคุมทิศทางการไหลต้องแสดงทิศทางการไหลอย่างชัดเจน

(๓) ต้องไม่มีท่อทางลัดโดยไม่ผ่านมาตรวัดปริมาตรน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเดิม

ข้อ ๑๗ อัตราเพื่อเหลือเพื่อขาดสำหรับการให้คำรับรองขั้นแรกและการให้คำรับรองชั้นหลังของมาตรวัดปริมาตรน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเดิม ให้อัตราเพื่อเหลือเพื่อขาดมีทั้งฝ่ายมากและฝ่ายน้อยเป็นไปตามที่กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

ปริมาณที่ทดสอบ (V) (ลิตร)	อัตราเพื่อเหลือเพื่อขาด
๐.๒ ถึง ๐.๔	๔ มิลลิลิตร
๐.๔ ถึง ๑.๐	๐.๐๑ V
๑.๐ ถึง ๒.๐	๑๐ มิลลิลิตร
ตั้งแต่ ๒ ขึ้นไป	๐.๐๐๕ V

ข้อ ๑๘ ระบบมาตรวัดปริมาตรน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเดิม ต้องแสดงข้อมูลต่อไปนี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนและลบเลือนได้ยาก

(๑) ปีที่ผลิต

(๒) ปริมาตรส่งจ่ายต่ำสุดและปริมาตรส่งจ่ายสูงสุด

(๓) อัตราการไหลต่ำสุดและอัตราการไหลสูงสุด

(๔) ความดันของเหลวต่ำสุดและสูงสุด

(๕) ชนิดของเหลวที่วัด

ข้อ ๑๙ ให้มาตรวัดปริมาตรน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเดิม มีอายุคำรับรองสองปีนับแต่วันที่ให้คำรับรอง

ให้มาตรวัดปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงจ่ายก่อนเดิมที่ให้คำรับรองโดยผู้ซ่อม มีอายุคำรับรองหกสิบวัน
นับแต่วันที่ให้คำรับรอง
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

จรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์